

ข้อบังคับสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์เพื่อให้การดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ของคณาจารย์ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความเป็นธรรมและมีมาตรฐานเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๑๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ๒๕๕๐ สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

“สภาสถาบัน” หมายความว่า สภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

“นายกสภาสถาบัน” หมายความว่า นายกสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

“กรรมการสภาสถาบัน” หมายความว่า กรรมการสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

“ข้าราชการ” หมายความว่า คณาจารย์ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ การนับระยะเวลาตามข้อบังคับนี้ ถ้ากำหนดเวลาเป็นวัน สัปดาห์ หรือเดือน มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วย

ในกรณีที่สภาสถาบันหรือผู้ซึ่งใช้อำนาจตามข้อบังคับนี้ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นับวันสิ้นสุดของระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยแม้ว่าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ

ในกรณีที่มีบุคคลอื่นนอกเหนือจากบุคคลที่กำหนดในวรรคสอง ต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการให้ถือว่าระยะเวลานั้นสิ้นสุดในวันทำการที่ถัดจากวันหยุดนั้น

ข้อ ๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์เรื่องใด หากกรรมการสภาสถาบันผู้ใดมีเหตุต่อไปนี้ อาจถูกคัดค้านได้

- (๑) เป็นคู่กรณีเอง ได้แก่ ผู้กล่าวหา ผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษทางวินัย หรือผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์
- (๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี
- (๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือเป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้อง หรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวกันโดยการสมรสนับได้เพียงสองชั้น
- (๔) เป็นผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคู่กรณีหรือคู่หมั้นหรือคู่สมรสกับคู่กรณี
- (๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์ของคู่กรณี
- (๖) เป็นผู้มิประโยชน์ได้เสียในเรื่องนั้น
- (๗) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกหนี้หรือนายจ้างของคู่กรณี
- (๘) เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์การกระทำผิดในเรื่องที่กล่าวหา
- (๙) มีเหตุอื่นใดที่มีสภาพร้ายแรงที่อาจทำให้การพิจารณาไม่เป็นกลาง

หมวด ๒

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

ข้อ ๗ การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในหมวดนี้

ข้อ ๘ ข้าราชการผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัย มีสิทธิอุทธรณ์ต่อสภาสถาบันได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษทางวินัย

การนับระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือวันที่ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นวันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัย แต่ได้มีการแจ้งคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ผู้ถูกลงโทษ รวมทั้งทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลาและสถานที่ที่แจ้ง โดยลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันที่ผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่ไม้อาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยได้โดยตรงและได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่า ผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้อย่างไรก็ตามไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัย

ฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งแล้ว

ข้อ ๙ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือ โดยในหนังสือให้แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร ลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ด้วย

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของสภาสถาบัน ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ตามวรรคสองหรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อสภาสถาบันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

ข้อ ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวนหรือรายงานการสืบสวนได้ ส่วนการขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคลพยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษว่าจะอนุญาตหรือไม่ โดยพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่องราวๆ ไป

หากพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่งมีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่ให้เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๑๑ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านกรรมการสภาสถาบันผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้ากรรมการสภาสถาบันผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๖

การคัดค้านกรรมการสภาสถาบันผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้นต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่คณะกรรมการสภาสถาบันจะเริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง กรรมการสภาสถาบันผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้ากรรมการสภาสถาบันผู้นั้นมิได้ขอถอนตัว ให้นายกสภาสถาบันพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งกรรมการสภาสถาบันผู้นั้นทราบและมีให้เข้าร่วมพิจารณาอุทธรณ์ เว้นแต่นายกสภาสถาบันพิจารณาเห็นว่าทำให้กรรมการสภาสถาบันผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม นายกสภาสถาบันจะอนุญาตให้กรรมการสภาสถาบันผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

ข้อ ๑๒ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อสภาสถาบัน ให้ทำเป็นหนังสือถึงนายกสภาสถาบันและยื่นที่สำนักงานอธิการบดี

กรณีที่ผู้อุทธรณ์นำหนังสืออุทธรณ์มายื่นด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นมายื่นแทน ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือ ประทับตรารับและลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับหนังสือตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสืออุทธรณ์ต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และให้ผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษจัดส่งหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งสำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่งลงโทษของผู้อุทธรณ์

สำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้น และสำนวนการสอบสวนทางวินัย พร้อมทั้งคำชี้แจงของผู้บังคับบัญชาผู้ส่งลงโทษ (ถ้ามี) ไปยังนายกสภาสถาบันภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่สภาสถาบันเริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งต่อสภาสถาบัน

ข้อ ๑๓ อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้จะต้องเป็นอุทธรณ์ที่ส่งภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๘ และต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญตามข้อ ๙ วรรคสอง

ในกรณีที่มีปัญหาว่าอุทธรณ์รายใดเป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้สภาสถาบันเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่สภาสถาบันมีมติไม่รับอุทธรณ์คำสั่งลงโทษไว้พิจารณา ให้ถือเป็นที่สุด และแจ้งมตินั้นพร้อมสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ข้อ ๑๔ ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ก่อนที่สภาสถาบันวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งต่อนายกสภาสถาบัน

เมื่อได้ถอนอุทธรณ์แล้ว การพิจารณาอุทธรณ์นั้นให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๑๕ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้สภาสถาบันพิจารณาจากสำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้นและสำนวนการดำเนินการสอบสวนทางวินัย ในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องก็ได้

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากสภาสถาบันพิจารณาเห็นว่าการแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์จะแจ้งงดการแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้สภาสถาบันแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้นำมาแถลงต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณีเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว

ข้อ ๑๖ ให้สภาสถาบันพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๗ ในการพิจารณาอุทธรณ์ถ้าสภาสถาบันเห็นสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ให้มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ข้อ ๑๘ เมื่อสภาสถาบันได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องตามกฎหมายและระดับโทษเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติให้ยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือระดับโทษไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือระดับโทษไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

(๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือระดับโทษไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้มีมติให้สั่งงดโทษ โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

(๕) ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกลงโทษไม่เป็นความผิดวินัย หรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัย ให้มีมติให้ยกโทษ

(๖) ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด เนื่องจากเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่กระบวนการสอบสวนยังไม่ได้ดำเนินการสอบสวนตามกระบวนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและดำเนินการต่อไป

(๗) ในกรณีที่เห็นว่าการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงของผู้ถูกลงโทษเป็นความผิดปรากฏชัดแจ้ง ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกตามสมควรแก่กรณี

(๘) ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้ถูกลงโทษได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นสถานโทษที่หนักขึ้น

(๙) ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้ถูกลงโทษได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษที่เบาลง

(๑๐) ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีมติแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

(๑๑) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้ถูกลงโทษไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติตาม (๒) มิได้ หรือถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะมีมติตาม (๒) (๖) (๗) หรือ (๘) มิได้

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่ง จะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีเดียวกันกับกรณีของผู้ถูกลงโทษแล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้ถูกลงโทษด้วย

ข้อ ๑๙ เมื่อสภาสถาบันมีมติประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ สั่ง หรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งผู้ถูกลงโทษทราบโดยเร็วพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวัน

หมวด ๓

การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ข้อ ๒๐ การร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ร้องทุกข์ต่อสภาสถาบันภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๑ การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ในกรณีที่เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหมวดนี้

ข้อ ๒๒ การร้องทุกข์ตามข้อ ๒๑ ให้ร้องทุกข์ต่อสภาสถาบันได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่
ได้ทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

เมื่อมีเหตุแห่งการร้องทุกข์ตามวรรคหนึ่ง และข้าราชการของสถาบันแสดงความประสงค์ที่จะ
ปรึกษารื้อหรือกับผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นให้โอกาสและรับฟังหรือสอบถามเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว
เพื่อเป็นทางแห่งการทำความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นต้น

ถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ประสงค์ที่จะปรึกษารื้อหรือกับผู้บังคับบัญชาแล้วไม่ได้รับคำชี้แจง
หรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ ก็ให้ร้องทุกข์ได้

การร้องทุกข์ให้ทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งต่อนายกสภาสถาบันและให้ร้องทุกข์ได้สำหรับตนเอง
เท่านั้น จะร้องทุกข์แทนผู้อื่น หรือมอบหมายให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนไม่ได้

หนังสือร้องทุกข์ต้องลงลายมือชื่อ ที่อยู่ และตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ และต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ
ที่แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของ
ผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างใด และความประสงค์ของการร้องทุกข์

กรณีผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของสภาสถาบัน ให้แสดงความประสงค์
ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้แต่ต้องยื่นหรือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อนายกสภาสถาบัน
ก่อนที่สภาสถาบันจะพิจารณา

ในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าสภาสถาบันเห็นสมควร เพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสม
ตามความเป็นธรรม ให้มีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาการร้องทุกข์

(๑) กรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์ ให้ถือวันที่ผู้ร้องทุกข์
ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันรับทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง
และมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบกับมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ และทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และ
สถานที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานที่รู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันรับทราบ
เหตุแห่งการร้องทุกข์ หรือในกรณีไม่อาจแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรงและได้แจ้งเป็นหนังสือ
ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ร้องทุกข์ ณ ที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ซึ่งปรากฏตามหลักฐาน
ของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ร้องทุกข์เก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อ
และวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสามสิบวัน
นับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ร้องทุกข์ได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว
แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่งส่งกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ร้อง
ทุกข์ได้ทราบคำสั่งแล้ว

(๒) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์โดยตรง ให้ถือวันที่มีหลักฐานยืนยันว่า
ผู้ร้องทุกข์รับทราบหรือควรได้รับทราบคำสั่งนั้นเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๓) กรณีที่ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติหรือใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง
ตามกฎหมายต่อผู้ร้องทุกข์ ให้ถือวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้รับทราบถึงการปฏิบัติหรือการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา
ดังกล่าวเป็นวันรับทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

ข้อ ๒๔ การร้องทุกข์ให้ทำเป็นหนังสือร้องทุกข์ พร้อมกับสำเนารับรองความถูกต้องจำนวนหนึ่งชุด ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมกับสำเนารับรองความถูกต้องจำนวนหนึ่งชุดผ่านผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือผู้เป็นเหตุแห่งการคับข้องใจก็ได้และให้ผู้บังคับบัญชานั้นดำเนินการตามข้อ ๒๕ วรรคสอง หรือวรรคสามแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์นำหนังสือร้องทุกข์มายื่นด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นมายื่นแทน ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับหนังสือออกไปรับหนังสือประทับตรารับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน ในวันที่ได้รับหนังสือตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณและให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสือร้องทุกข์

ในกรณีที่ส่งหนังสือร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกไปรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ของหนังสือเป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ไว้แล้ว ผู้ร้องทุกข์จะยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมต่อนายกสภาสถาบันก่อนที่สภาสถาบันเริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็ได้

ข้อ ๒๕ เมื่อได้รับหนังสือร้องทุกข์ตามข้อ ๒๔ วรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกสภาสถาบันมีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งสำเนาหนังสือร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือเหตุแห่งความคับข้องใจทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้รับหนังสือร้องทุกข์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๒๔ วรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือเหตุแห่งการคับข้องใจภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือเหตุแห่งการคับข้องใจได้รับหนังสือร้องทุกข์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือเหตุแห่งการคับข้องใจนั้นจัดส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องและคำชี้แจงของตนและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ไปยังนายกสภาสถาบันภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่รับหนังสือร้องทุกข์

ข้อ ๒๖ ผู้ร้องทุกข์จะถอนคำร้องทุกข์ก่อนที่สภาสถาบันวินิจฉัยร้องทุกข์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือ เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์แล้ว การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๒๗ ให้สภาสถาบันพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ขยายเวลาพิจารณาออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีที่ขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้วการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ ให้ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ ให้บันทึกแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขยายระยะเวลาไว้ด้วย

ข้อ ๒๘ เมื่อสภาสถาบันได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเหตุแห่งความคับข้องใจหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้มีมติเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติ หรือให้ข้อเสนอแนะตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

(๓) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

(๔) ถ้าเห็นว่ากรรงทุกซ์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๒๒ พรรคหนึ่ง พรรคสี่ และพรรคห้า ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกซ์

การพิจารณามีมติตามวรรคหนึ่ง ให้เขียนเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๒๙ มติของสภาสถาบันให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ ๓๐ เมื่อสภาสถาบันมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นโดยเร็ว ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็นจะให้มีการรับรองรายงานการประชุมเสียก่อนก็ได้ และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทุกซ์ทราบโดยเร็ว

ประกาศ ณ วันที่ ๕๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายเกรียงไกร สัมปชชิต)

อุปนายกสภาสถาบันทำหน้าที่แทน

นายกสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์